

Externe reflectie Toegepaste informatica

mei 2016

Externe reflectie Toegepaste Informatica

Datum	dinsdag 10 mei 2016
Commissie	
Voorzitter	Katrien Struyven, Prof. dr. aan de vakgroep Educatiewetenschappen, Vrije Universiteit Brussel
Commissieleden	<ul style="list-style-type: none">- Hans Mulder, managing director van Venture Informatisering Adviesgroep N.V., Prof. dr. aan de Universiteit van Antwerpen, Antwerp Management School en de Nederlandse Politieacademie- Johan Appelmans, SAP Practice Principal, Hewlett-Packard Enterprise Services- Anik Stevens, ankerpersoon Onderwijs en Kwaliteit, studiegebied Sociaal-Agogisch Werk Odisee- Laetitia Verhoeven, student Office management Odisee
Verslaggever	Els Alaerts, medewerker dienst Onderwijs en Kwaliteit Odisee
Waarnemer	Patrick Van den Bosch, stafmedewerker Kwaliteitszorg VLUHR
Opleiding	
Directeur	Walter Roossens, directeur studiegebied Handelswetenschappen en Bedrijfskunde
Opleidingshoofd	Yvan Rooseleer, opleidingshoofd, Network management, verkenning werkveld
Docenten*	<u>Speeddating + groepsgesprek:</u> <ul style="list-style-type: none">- Chantal Teerlinck, trajectbegeleider, stagecoördinator, Software engineering, Information management- Hans Vandenbogaerde, Software engineering, Business processes- Serge Van Cleynenbreugel, Application development, Database development- Wouter Thielemans, Information management, ICT organization <u>Speeddating:</u> <ul style="list-style-type: none">- Geert Vandendriessche, Application development, System management- Steven Ophalvens, Mobiel & Internet- Gert Cauwenbergh, Service management * Alle docenten zijn ook bachelorproefbegeleider en stagebegeleider
Studenten	<u>Speeddating + groepsgesprek:</u> <ul style="list-style-type: none">- Robin Kelchtermans <u>Speeddating:</u> <ul style="list-style-type: none">- Andreas Swannet- Obiyaa Ansah
Werkveld/alumni	<u>Speeddating + groepsgesprek:</u> <ul style="list-style-type: none">- David Vermoesen, oud-student 2011- Adem Aytac, oud-student 2012- Arian Zand, oud-student 2013

1. Inleiding

De externe reflectie kadert in de bewaking van de opleidingskwaliteit in eigen regie binnen Odisee: het zogenaamde ASTOR-project (**A**udit, **S**tuDiemateriaal, **T**oetscommissie, **O**pleidingsevaluatie en **R**eflectie). De externe reflectie sluit het ASTOR-project af. Daarbij wordt door een onafhankelijke commissie, onder supervisie van de cel kwaliteitszorg van de VLUHR, nagegaan of de praktijk van de opleiding beantwoordt aan de visie van de opleiding, in overeenstemming is met de missie en speerpunten van Odisee en spoort met een aantal kwaliteitscriteria.

De externe reflectie vindt plaats gedurende één dag en omvat volgende elementen:

- deskresearch waarbij de commissieleden de kwaliteitsfiches van de opleiding en het daarbij horende stavingsmateriaal doornemen;
- speeddating waarbij de commissieleden tijdens een individueel gesprek vragen kunnen stellen aan een vertegenwoordiger van het beleid, de docenten, de studenten en het werkveld/de alumni;
- een groepsgesprek tussen de commissie en vertegenwoordigers van de opleiding (beleid, docenten, studenten, werkveld/alumni);
- een afsluitend overleg waarbij de commissie per kwaliteitskenmerk de belangrijkste conclusies noteert.

Dit rapport bevat een verslag met de bevindingen van de commissie over een aantal kwaliteitskenmerken, samen met een aantal tips voor de toekomst.

De externe reflectie van de opleiding Toegepaste Informatica kadert in een pilootproject dat binnen Odisee plaatsvindt in 2015-2016 en waarbij ook de opleidingen Gezinswetenschappen en Bouw betrokken zijn. De methodologie van de externe reflectie is gedurende deze pilots nog in ontwikkeling en het verslag moet dan ook met dat voorbehoud worden gelezen.

2. Rapportering per kwaliteitskenmerk

1-Profiel

Kwaliteitskenmerk
De opleiding heeft een duidelijk, specifiek profiel dat aansluit bij de onderwijsvisie van het studiegebied evenals bij de missie en de strategische speerpunten van de instelling. Uit de acties van het strategie- en werkingsplan en ander informatief of demonstratief materiaal (o.a. verslagen van het kernteam) blijkt dat de opleiding essentiële elementen uit de onderwijsvisie in de onderwijspraktijk realiseert.

Wat wordt als sterk ervaren?

- Het 3 x 3-model is een competentiegericht model waarin zowel kennis en expertise als skills en attitudes belangrijk zijn.
- De aanstelling van een coördinator voor elk van de leerlijnen.
- De invoering van het keuzetraject vanaf academiejaar 2016-2017.

Tips om verder te overwegen

- Verder expliciteren van de focus van de opleiding en de onderwijskundige onderbouwing van het curriculum, o.a. met betrekking tot de business-oriëntatie.
- Scherp stellen van het onderscheid tussen Toegepaste Informatica en Elektronica-ICT. Het is aangewezen om ook in de opleidingsbrochure het onderscheid tussen Toegepaste Informatica en verwante opleidingen te duiden.

2-Leerresultaten

Kwaliteitskenmerk
De leerresultaten van de opleiding vormen een heldere en specifieke invulling van de internationaal en landelijk gevalideerde domeinspecifieke leerresultaten. De leerresultaten zijn geconcretiseerd in kerndoelen, gekoppeld aan opleidingsonderdelen en met het nagestreefde beheersingsniveau zoals beschreven in het competentiemodel van Odisee. Dit is verifieerbaar in de ECTS-fiches en in een matrix waar de relatie tussen de kerndoelen van de opleiding en de opleidingsonderdelen zichtbaar wordt.

Wat wordt als sterk ervaren?

- De aansluiting van de leerresultaten bij het European e-Competence Framework (e-CF) en in functie van de beroepsprofielen.
- De positieve feedback van de resonantieraad bij de leerresultaten.

Tips om verder te overwegen

- De commissie is van mening dat studenten vroeger in de opleiding geïnformeerd moeten worden over de beroepsrollen, competenties, leerresultaten, profielen in het werkveld.

3-Curriculum

Kwaliteitskenmerk
Het curriculum van de opleiding sluit aan bij de meest recente ontwikkelingen in het vakgebied, in het werkveld en is maatschappelijk relevant. In het studiemateriaal van de kerndisciplines van de opleiding komen actuele vakinhouden aan bod. De betrokkenheid van het werkveld bij de evaluatie en ontwikkeling van het curriculum is gedocumenteerd (o.a. verslagen van de resonantieraad, de focusgesprekken met docenten over structurele interactie met het werkveld). De impact van resultaten en activiteiten uit onderzoek en dienstverlening op het onderwijs worden exemplarisch aangetoond.

Wat wordt als sterk ervaren?

- Het curriculum van de opleiding is afgestemd op het werkveld.
- De samenhang tussen stage en bachelorproef.
- Het aanbod aan extra-curriculaire activiteiten en extra uitdagingen voor studenten.

Tips om verder te overwegen

- De vertaalslag van e-CF naar de individuele opleidingsonderdelen vraagt nog verdere concretisering en toelichting (zowel voor studenten als voor docenten).
- De commissie is van mening dat de realisatie van het 3x3-model meer expliciet aan bod kan komen in het curriculum.
- Verder afstemmen van het beleid met betrekking tot de extra-curriculaire activiteiten, o.a. verbinden aan de kerndoelen, hoe worden de activiteiten gehonoreerd, specificeren van het doelpubliek,...

4-Docenten

Kwaliteitskenmerk
De voor de opleiding ingezette docenten bieden de studenten optimaal de mogelijkheid om leerresultaten te behalen. De CV's van het onderwijzend personeel sluiten goed aan bij de toegewezen onderwijsopdracht. Uit de studentenbevraging over het didactisch handelen van de docenten (BOLA's – beoordeling onderwijsleeractiviteiten) blijkt algemene tevredenheid en/of zijn verbeteracties geïnitieerd. Er zijn maattrajecten professionalisering die de onderwijsontwikkeling en –innovatie in het studiegebied stimuleren.

Wat wordt als sterk ervaren?

- De opleiding wordt gedragen door geëngageerde, enthousiaste en inspirerende docenten.
- De (vrijwillige) professionalisering van docenten, o.a. door het behalen van certificaten.

Tips om verder te overwegen

- Uitwerken van een meer gericht beleid met betrekking tot expertise-ontwikkeling.
- Meer aandacht besteden aan de onderlinge informatie-uitwisseling tussen de personeelsleden van de opleiding, ook over de leerlijnen heen.
- Het docentenkorps de kans bieden zich breder te profileren dan het IT-profiel.

5-Voorzieningen en studiebegeleiding

Kwaliteitskenmerk

Uit een beknopte beschrijving van de opleidingsspecifieke voorzieningen op het vlak van bibliotheek, ICT, infrastructuur, sociale voorzieningen blijkt dat deze makkelijk toegankelijk zijn en adequaat in relatie tot de ambities van het studiegebied en de opleiding. De opleiding beschikt over (meet-)gegevens over studie(traject)begeleiding en in-, door- en uitstroom van studenten en heeft, waar nodig, verbeteracties geïnitieerd. Uit de opleidingsevaluatie door studenten blijkt algemene tevredenheid over voorzieningen en studiebegeleiding.

Wat wordt als sterk ervaren?

- Er is een ruim aanbod van begeleidingsmogelijkheden voor studenten.
- Het onthaal van de eerstejaarsstudenten is goed omkaderd.
- Docenten staan dicht bij de studenten; studenten kunnen vlot bij hun docenten terecht.
- Studenten worden individueel besproken en indien nodig worden acties vastgelegd.
- Voor studenten die niet voldoen aan het IT-profiel werd een variant op het programma uitgewerkt.
- De aandacht voor heroriëntering van afhakers, o.a. naar HBO5.

Tips om verder te overwegen

- De begeleiding van studenten die het moeilijker hebben (o.a. zwakkere voorkennis) verdient verdere uitwerking.
- Systematisch analyseren van alle instroom- en doorstroomgegevens. Ernaar streven om alle docenten te betrekken bij de bespreking van de resultaten, het vastleggen van mogelijke actiepunten en (de rapportering over) de opvolging van die actiepunten.

6-Onderwijsleeromgeving

Kwaliteitskenmerk

De onderwijsleeromgeving stimuleert de studenten om een actieve rol te spelen in het leerproces en draagt bij tot een vlotte studievoortgang. Aansluitend op het assessment van het studiemateriaal door studenten zijn er, waar nodig, verbeteracties opgestart. Uit de inventaris van de didactische werkvormen blijkt een variatie en een afstemming op de opleidingsfasen. Een exemplarische showcase toont de aansluiting van de leeromgeving bij de diversiteit in de studentenpopulatie, de talentontwikkeling van studenten en de interactie met het werkveld. Uit de opleidingsevaluatie door studenten blijkt algemene tevredenheid over de onderwijsleeromgeving.

Wat wordt als sterk ervaren?

- De opleiding maakt gebruik van een variatie aan werkvormen.
- Het projectmatig werken binnen de opleiding wordt sterk geapprecieerd.
- De nadruk op 'teamwork' van studenten in de opleiding.
- Het aanspreken van studenten op hun talenten, bv. binnen team- en projectwerk, is een positieve evolutie (de basis is gelegd en verdient nog verdere uitwerking).

Tips om verder te overwegen

- In de toekomst meer gebruik maken van werkvormen als blended learning, flipped classroom...
- Overwegen om projectmanagement niet alleen door de docenten, maar ook door studenten te laten opnemen. Dit kan zowel over de jaren heen (bv. derdejaarsstudenten t.o.v. tweedejaarsstudenten) als binnen eenzelfde jaar (sterkere studenten t.o.v. zwakkere studenten).
- De commissie vraagt bijzondere aandacht voor onderzoeksvaardigheden, bv. correcte bronvermelding in de bachelorproeven.
- Opvolging van de resultaten van het assessment van studiemateriaal, vastleggen van actiepunten en opvolging met docenten.

- Uitbreiden van de interdisciplinaire samenwerking, niet alleen met andere opleidingen binnen het studiegebied, maar ook door middel van keuzevakken, co-teaching (bv. samenbrengen van bedrijfskundige en IT-inzichten),...

7-Beoordeling

Kwaliteitskenmerk
De beoordeling van studenten weerspiegelt het leerproces en concretiseert de beoogde leerresultaten. De inventaris van evaluatievormen in de opleiding toont een variatie die recht doet aan diverse leerstijlen in de studentenpopulatie. De opleiding realiseert een adequate verhouding tussen ontwikkelingsgerichte feedback (formatief) en eindbeoordeling van studenten (summatief). Uit de verslagen van de toetscommissie blijkt dat niveau 6 werd behaald en dat andere aanbevelingen van de toetscommissies worden opgevolgd.

Wat wordt als sterk ervaren?

- De opleiding maakt gebruik van een variatie aan toetsvormen.
- Beoordeling door medestudenten komt frequent aan bod en er wordt ook rekening mee gehouden bij de eindbeoordeling.
- De positieve feedback van de toetscommissie over de aansluiting van de evaluaties bij de praktijk.

Tips om verder te overwegen

- Uitwerken van een toetsbeleid en toetsplan specifiek voor de opleiding en met bijzondere aandacht voor competentiegericht en talentgericht toetsen. Ter ondersteuning hierbij eventueel een toetsdeskundige inschakelen.
- Aangezien het eerste jaar een struikelblok is voor veel studenten, is de commissie van mening dat het goed zou zijn om in het eerste jaar meer te werken met toetsen vooraf, preventief toetsen.
- De commissie vraagt bijzondere aandacht voor de cesuur bij de beoordeling van opdrachten.
- Studenten die een opdracht goed uitvoeren zoals beschreven, behalen nu maximaal een score van 10 à 12 op 20. Enkel studenten die meer doen, kunnen een hogere score behalen. De commissie stelt zich vragen bij deze werkwijze.
- Blijvend bewaken dat de lat niet te hoog gelegd wordt, m.a.w. dat er niet getoetst wordt boven het niveau van een professionele bachelor (VKS 6).

8-Informatie

Kwaliteitskenmerk
De opleiding verstrekt volledige en gemakkelijk leesbare informatie over alle fasen van de studieloopbaan. Studenten vinden op het studentenportaal of de website op gepaste tijdstippen correcte en heldere informatie over o.a. de programma-opbouw, het onderwijs- en examenreglement, de studietrajectbegeleiding, de examenresultaten. Uit de opleidingsevaluatie door studenten blijkt algemene tevredenheid over deze informatievoorzieningen.

Wat wordt als sterk ervaren?

- Zowel voor toekomstige studenten als voor studenten die de opleiding volgen, is voldoende en duidelijke informatie beschikbaar. Er is een duidelijke studiegids beschikbaar.

Tip om verder te overwegen

- Aangezien het voor toekomstige studenten moeilijk is om de zwaarte van de opleiding in te schatten, is het aangewezen om verder in te zetten op de correcte beeldvorming bij studenten over de opleiding Toegepaste Informatica, bv. op welke vaardigheden wordt vooral ingezet, welke voorkennis is nodig,...

9-Publiek toegankelijk

Kwaliteitskenmerk

Informatie over de kwaliteit van de opleiding is publiek toegankelijk. Minstens zijn de verslagen van de externe reflecties raadpleegbaar, evenals informatie over de opvolging van de aanbevelingen tot verbetering. De opleidingen ondernemen ook andere acties om de kwaliteit van hun opleiding in de kijker te zetten via o.a. sociale media, nieuwsbrieven, studiedagen.

Wat wordt als sterk ervaren?

- Het typepad van de opleiding bevat een schat aan informatie en is een goed voorbeeld van het ruim ter beschikking kunnen stellen van informatie over de opleiding.
- De actieve facebookpagina van de opleiding.

Tip om verder te overwegen

- Nadenken over het efficiënt inzetten, valoriseren en verspreiden van de informatie die via typepad ter beschikking wordt gesteld en hierrond een duidelijk beleid voeren.

10-Stakeholders

Kwaliteitskenmerk

De opleiding stimuleert betrokkenheid van interne en externe stakeholders, onafhankelijke peers en experts bij onderwijs en kwaliteitszorg. De opleiding biedt recente voorbeelden aan van een actieve en verankerde participatie.

Wat wordt als sterk ervaren?

- Het werkveld wordt op talrijke en verschillende manieren betrokken bij de opleiding.
- Studenten krijgen ruime kansen om het werkveld te leren kennen, o.a. bedrijfsbezoeken, gastsprekers, Hackathon,...
- De opleiding werkt met een resonantieraad waarbij zowel vertegenwoordigers van het werkveld als alumni betrokken zijn.
- Studentenparticipatie is ingebed in de opleiding.

Tips om verder te overwegen

- Structureel en systematisch terugkoppelen aan studenten over de opvolging van de aandachtspunten die door hen werden aangebracht. Studenten betrekken bij onderwijsontwikkeling.
- Alumni niet alleen via de resonantieraad betrekken bij de opleiding, maar ook op andere manieren, bv. infosessies of seminaries voor studenten door alumni, betrokkenheid van masterstudenten bij bachelorproeven,...
- Naast het werkveld ook andere groepen van stakeholders betrekken bij de opleiding, o.a. de overheid, afnemers van studenten (bv. masteropleidingen),...
- Zoeken naar nieuwe win-winsituaties in de samenwerking met het werkveld.